PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 63 (162) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa 18 lipca 1928 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Prawda, 15.VII. w art. p. n. „Nie psychoza, lecz polityka", nawiązując do ostatniego wywiadu marsz. Piłsudskiego, przytacza cały szereg głosów prasy zagranicznej, która wystąpienie Marszałka przypisywała jego „rozstrojowi nerwowemu i chorobie umysłowej", przyczem podkreśla, że rozumowanie takie całkowicie jest błędne. „Piłsudski — pisze dziennik — nie jest umysłowo chory, a to dlatego, że nie można przecie posądzać, by z tego rodzaju jednostek były złożone tę warstwy polskiej burżuazji przemysłowej, rolniczej i finansowej, które zwartym szeregiem skupiły się dokoła osoby Marszałka. Wywiad Piłsudskiego przyjęły z wielkiem zadowoleniem przedstawiciele polskiej inteligencji Nie wypowiedzieli się przeciwko temu wywiadowi: dyplomaci, reprezentujący w stolicy Polski wielkie kapitalistyczne mocarstwa; generałowie, stojący na czele armij sojuszniczych; kierownicy sprzyjających Polsce rządów. Gdyby wystąpienie Piłsudskiego nosiło charakter niedorzeczny, jak to twierdzą inni politycy i dziennikarze — mielibyśmy wówczas do czynienia z powszechnem pomieszaniem zmysłów. Z wywiadem polskiego ministra spraw wojskowych, który zatrzymał dla siebie kierownictwo polityki zagranicznej, solidaryzuje się cały rząd polski, wszyscy ministrowię. Wywiadem tym zachwycają się redaktorzy 3/4 prasy polskiej i chwalą go dowódcy armji polskiej. Wywiad Piłsudskiego nie jest improwizacją chorego człowieka — jest to klasyczny wykład zasad polityki faszyzmu w zastosowaniu do Polski. Faszyzm i faszystowski dyktator niezbędni są dla polskiej burżazji w celu zgniecenia mas robotniczych i włościańskich oraz niewolniczych narodowości. Faszyzm i faszystowski dyktator, trzymający mocno w ręku armję, niezbędni są dla państw opiekuńczych w celu zrealizowania w odpowiednim momencie ich planów wojennych".

W końcu dziennik przypomina, że na Kongresie II Międzynarodówki socjaliści polscy występowali w obronie marsz. Piłsudskiego, domagając się dla niego tytułu „politycznego romantyka". „A teraz — dodają z ironją „Izwiestja", kiedy romantyk spoliczkował część popierających go sług pepesowskich, socjal.-demokratyczne pisma od Berlina do Paryża i od Wiednia do Brukseli nazywają go umysłowo chorym. Ojcze, odpuść im, bo nie wiedzą, co czynią".

POLSKA A Z. S. R. R.

Izwiestja 17.VII. podkreślają, że aczkolwiek amnestja ogłoszona w Polsce obejmuje niewielką ilość skazanych politycznych, skorzystał z niej jednak Kowerda właśnie w chwili, kiedy Wojciechowski ma stanąć przed trybunałem. Podobne postępowanie rządu polskiego wywrze niezawodnie dobre wrażenie na elementy terrorystyczne emigracji białogwardyjskiej. Wrażenie to trudno pogodzić z deklaracją rządu polskiego co do jego decyzji poczynienia kroków potrzebnych dla uniemożliwienia zamachu na przedstawicieli Z. S. R. R. w Polsce.

POLSKA A LITWA.

Izwiestja. 15.VII. nawiązując do zerwania rokowań polsko - litewskich, zamieszczają szereg korespondencyj z Rygi i Berlina, streszczających artykuły dzienników niemieckich, jak np. „Deutsche Allg. Ztg." o „nowych zamiarach Marsz. Piłsudskiego względem Litwy" oraz dzienników litewskich, jak np. „Lietuvos Aidas" o „odrodzeniu się petlurowców i polskiej polityce na Wschodzie". (Wszystkie te artykuły zostały swego czasu umieszczone w Przeglądzie Prasy zagr. — Przyp. red. Przegl.).

POLSKA A NIEMCY.

Izwiestja, 14.VII. pod nagł. „Oszczercze ataki— Polski Zbrojnej — przeciwko Z. S. R. R.", omawia artykuły prasy polskiej w związku z odpowiedzią Hindenburga na przemówienie polskiego posła Knolla w Berlinie, przyczem dodaje od siebie, że „po antyniemieckich wystąpieniach ministra Zaleskiego prasa polska stara się zatrzeć ich wrażenie i wyraża nadzieję na szybkie zawarcie traktatu handlowego z Niemcami"... „Jednocześnie — pisze dziennik — prasa polska, zbliżona do kół rządzących, usiłuje wywrzeć nacisk na Niemcy, by nie przeciwdziałały one przygotowywanej przez Polskę akcji przeciwko Litwie. W związku z tem organ Min. Spr. Wojsk. uznał nawet za możliwe przytoczyć fałszywe cytaty i twierdzenia, w rodzaju takich np., że Z. S. R. R. zainteresowany jest w utrudnieniu stosunków polsko - litewskich".

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

OBRADY PLENUM C. K. PARTJI. Izwiestja, 13.VII ogłasza komunikat C. K. partji o odbytej 4—12 b. m. sesji plenum tego C. K. Program obrad obejmował: 1) kwestje, związane z przyszłym konkresem międzynarodówki komunist., 2) projekt zmiany programu międzynarodówki, 3) zagadnienie polityki aprowizacyjnej na tle ogólnej sytuacji gospodarczej ZSRR., 4) kwestje utworzenia wielkich zbożowych gospodarstw rolnych i 5) kwestje, związane z projektowaną reorganizacją wyższych sowieckich uczelni technicznych. Plenum C. K. przyjęło do wiadomości sprawozdanie informacyjne z prac przygotowawczych do zwołania kongresu międzynarodówki i zatwierdziło w ogólnych zarysach projekt zmiany programu międzynarodówki, pozostawiając opracowanie szczegółów tej zmiany delegacji sowieckiej w międzynarodówce. Uchwały plenum w sprawach aprowizacyjnych i gospodarczych, jak również w sprawie reorganizacji wyższych uczelni technicznych podaje pismo oddzielnie.

UCHWAŁY PLENUM C. K. PARTJI W SPRAWACH POLITYKI APROWIZACYJNEJ I AGRARNEJ. Izwiestja, 13.VII. ogłasza uchwały plenum C. K. partji w sprawach aprowizacyjnych i agrarnych. Uchwała w sprawie skupu zboża na tle ogólnej sytuacji gospodarczej ZSRR. została powzięta po wysłuchaniu referatu komisarza ludowego handlu Mikojana. Uchwała ta stwierdza, że trudności aprowizacyjne państwa sowieckiego wynikają z niskiego poziomu kultury rolniczej w ZSRR. Ten niski poziom stwarza ciągłe niebezpieczeństwo kryzysu aprowizacyjnego, które zwalczone być może jedynie przez podniesienie produkcji rolnej w indywidualnej gospodarce włościańskiej jak również przez utworzenie włościańskiej gospodarki kolektywnej i wielkiej państwowej zbożowej gospodarki rolnej. W r. b. trudności aprowizacyjne zostały spowodowane przez szereg dodatkowych okoliczności, wyliczonych w uchwale. Okoliczności te wywołały ze strony sowieckich władz prowincjonalnych próby powrotu do metod „komunizmu wojennego“ w dziedzinie polityki aprowizacyjnej. Próby te dały wynik ujemny, powodując wrzenie wśród rolników, brak chleba i wprowadzenie systemu kartkowego w miastach. Wobec tego plenum C. K. uchwaliło natychmiastowe zaprzestanie rekwizycji zboża, obalenie wszystkich ograniczeń wolnego handlu na rynku zbożowym i utworzenie państwowego skupu zboża.

Uchwała plenum w sprawie utworzenia wielkich państwowych zbożowych gospodarstw rolnych powzięta została po wysłuchaniu referatu prezesa C. K. W. sowietów ZSRR. Kalinina. Uchwała ta przewiduje między innemi udział kapitału obcego w organizacji tych gospodarstw.

NADUŻYCIA W INSTYTUCJACH SOWIECKICH I PARTYJNYCH. Wieczerniaja Moskwa, 3.VII donosi, że w misji handlowej republiki Baszkirskiej w Moskwie wykryto nadużycia, w których brał udział prezes tej misji Teregułow. Teregułowa i kilku urzędników misji aresztowano, w całej zaś sprawie wdrożono śledztwo.

Krasnaja Gazeta, 3.VII. donosi, że specjalna komisja rewizyjna azerbejdżańskiej partji komunistycznej stwierdziła rozkład organizacji partyjnej w powiecie Geokczajskim. Kierownicy instytucji sowieckich w tym powiecie, w tej liczbie kierownik wydziału Atakiszijew i delegat GPU Szachbazbekow, dopuszczali się licznych nadużyć i całem swem postępowaniem dyskredytowali władzę sowiecką w oczach ludności. Kilkunastu członków partji wykluczono z jej składu i pociągnięto do odpowiedzialności.

Krasnaja Gazeta 5.VII. donosi, że rewizja organizacji partyjnej w okręgowym komitecie wykonawczym sowietów w Noworosyjsku stwierdziła nadużycia i pijaństwo członków organizacji. 42 członków partji wykluczono z jej szeregów. W organizacji partyjnej milicji w Noworosyjsku również wykryto nadużycia, wskutek których wykluczono 16 osób.

WYKLUCZENIE Z UKRAIŃSKIEJ PARTJI KOMUNISTYCZNEJ. Rul. 17.VII. donosi, że komunistę Tkaczenko wykluczono z ukraińskiej partji komunistycznej pod zarzutem utworzenia w jej składzie grupy opozycyjnej o tendencjach separatystycznych.

SPRAWY NARODOWOŚCIOWE.

W UKRAIŃSKIEJ AKADEMJI NAUK. Izwiestja. 6.VII. donosi, iż ukraińska Akademja Nauk w Kijowie powróciła do normalnych czynności po dokonanych w składzie jej zarządu zmianach. Pierwsze ogólne zgromadzenie Akademji zwróciło się z depeszą powitalną do centralnego komitetu ukraińskiej partji komunistycznej.

BIAŁORUSIZACJA SZKOLNICTWA KOLEJOWEGO. Saweckaja Bielaruś. 20.VI. podaje, że od nowego roku szkolnego całe szkolnictwo kolejowe w Homlu, jako największym ośrodku kolejowym w BSRR., ulec ma białorusinizacji.

OSADNICTWO ŻYDOWSKIE W OKRĘGU BIR-BIDŻAŃSKIM. Izwiestja, 12.VII. podaje, że prezydjum komitetu wykonawczego sowietów na Dalekim Wschodzie zatwierdziło granice żydowskiego narodowego okręgu Bir-Bidżańskiego, którego terytorjum obejmuje przeszło 3 miljony hektarów. W Bir-Bidżanie utworzono pierwszy żydowski sowiet narodowy.

POLITYKA SOCJALNA I ZAWODOWA.

NACJONALIZACJA NIERUCHOMOŚCI. Raboczaja Moskwa, 11.VII. donosi z Kazania, że tamtejszy sowiet miejski rozpoczął ponowną nacjonalizację nieruchomości, które były zwrócone w zeszłym roku właścicielom. Nacjonalizacja ta dotknęła już 119 domów, do których, po wysiedleniu właścicieli i lokatorów, przesiedlono rodziny robotnicze i urzędnicze. Renacjonalizacja nieruchomości miejskich w Kazaniu obejmie jeszcze przeszło sto gmachów.

USTRÓJ PAŃSTWOWY I ADMINISTRACYJNY.

SKŁAD GMINNYCH KOMITETÓW WYKONAWCZYCH. Izwiestja, 12.VII. donosi, że rada komisarzy ludowych RSFSR. zezwoliła na powiększanie liczby członków gminnych komitetów wykonawczych sowietów do 15 osób, zaś liczby członków prezydjum tych komitetów — do 5 osób. Reforma ta ma na celu powiększenie sprawności działania gminnych instytucji władzy sowieckiej.

UPRAWNIENIA SOWIETÓW REJONOWYCH. Izwiestja. 13.VII. podaje, że rada komisarzy ludowych ZSRR. nadała szereg nowych uprawnień wydziałom administracyjnym rejonowych komitetów wykonawczych. Między innemi wydziały te uzyskały prawo kontroli nad pobytem cudzoziemców w ZSRR.

ZMIANY W RZĄDZIE GRUZJI SOWIECKIEJ. Izwiestja. 5.VII. donosi o zmianach w składzie rady komisarzy ludowych Gruzji sowieckiej. Na nowoutworzone stanowisko komisarza ludowego ubezpieczeń społecznych mianowano p. Wakaszydzego. Zastępca prezesa rady komisarzy ludowych Dżugeli otrzymał nominację na stanowisko komisarza ludowego rolnictwa. Stanowiska zastępców prezesa rady komisarzy ludowych objęli: komisarz ludowy skarbu Mgałobliszwili oraz Iwanow-Kawkazskij, z których pierwszy bedzie jednocześnie pełnił obowiązki komisarza ludowego skarbu. Prezes najwyższej rady gospodarstwa krajowego Gruzji, Czyczynadze zastąpiony jest na swem stanowisku przez Kurułowa. Na własną prośbę Czyczynadze zachowa stanowisko zastępcy prezesa tej rady. Komisarz ludowy sprawiedliwości Wardijeli otrzymał nominację na stanowisko sekretarza C. K. W. sowietów Gruzji. Na stanowisko komisarza ludowego sprawiedliwości mianowano Matikaszwiljego. Na opróżnione przez dymisję komisarza ludowego inspekcji robotniczo - włościańskiej Dolidzego stanowisko mianowano Iwanowa - Kawkazskija. Wszystkie te zmiany zostały dokonane przez sesję C. K. W. sowietów Gruzji na wniosek frakcji komunistycznej.

SPRAWY KOŚCIELNE.

CERKIEW PRAWOSŁAWNA W ZSRR. Wojennyj Wiestnik. 7.VII. donosi, że liczba cerkwi prawosławnych w ZSRR równa się mniej więcej 25 tysięcy. Liczba duchownych prawosławnych wynosi w przybliżeniu tyleż. W Wiatce, naprzykład, wyświęcono w ciągu 7 lat rewolucyjnych 1083 duchownych prawosławnych, w tej liczbie 20 byłych oficerów, 40 byłych urzędników „ziemstwa“, oraz 239 byłych handlowców. Duchowieństwo prawosławne posiada 3 wyższe uczelnie duchowne i wydaje w RSFSR. i USRR. 30 pism religijnych o ogólnym nakładzie przeszło 100 tysięcy egzemplarzy.

Krasnaja Gazieta. 6.VII. donosi z Kijowa, iż zwolennicy „tychonowskiej“ cerkwi prawosławnej posiadają w Kijowie i okręgu Kijowskim 362 parafje, zwolennicy ukraińskiej cerkwi autokefalicznej — 155 parafji, „obnowleńcy“, — 42 parafje. Pismo wskazuje na ożywioną akcję duchowieństwa prawosławnego w Kijowie i domaga się nacjonalizacji słynnej Ławry Peczerskiej w Kijowie.

NACJONALIZACJA MAJĄTKU „WAKUFÓW“. Komsomolskaja Prawda, 8.VII. podaje, że w Dagestanie władze sowieckie stwierdziły niewykonywanie ustawy o nacjonalizacji „Wakufów“, czyli majątku meczetów i mułłów muzułmańskich. Wobec tej okoliczności rozpoczęto wykonywanie ustawy: majątek „Wakufów“ przekazywany jest organizacjom komunistycznym.

NOTATKI I INFORMACJE.

RÓŻNE.

POLITYKA APROWIZACYJNA WŁADZ SOWIECKICH. Ekonomiczeskaja Żizń. 6.VII. donosi, że skasowanie wprowadzonych przed pewnym czasem ograniczeń w dziedzinie sprzedaży zboża i mąki w niektórych miejscowościach ZSRR. dało natychmiast dodatnie wyniki. W Penzie na rynku ukazała się mąka i ceny jej obniżyły się znacznie. W Kijowie dzięki zniesieniu ograniczeń zlikwidowano kryzys aprowizacyjny. *Raboczaja Moskwa 7.VII.* domaga się skasowania ograniczeń w tych miejscowościach, gdzie one jeszcze istnieją. Pismo żąda, aby skup zboża po zbiorach tegorocznych oparty był na innych zasadach, niż to miało miejsce dotychczas.

SPRAWA JAROCHINA. Za Swobodu. 13.VII. podaje, że japoński sąd apelacyjny rozpatrzył sprawę przeciwsowieckiego zamachowca Anatola Jerochina, który dokonał w Dairenie zamachu na sekretarza konsulatu sowieckiego Czerkasowa. Sąd okręgowy skazał Jerochina na 2 lata więzienia, pozostawiając go na wolności do czasu uprawomocnienia wyroku. W sądzie apelacyjnym sprawa znalazła się wskutek sprzeciwu prokuratora i skargi apelacyjnej obrońców Jerochina. Prokurator domaga się podwyższenia wymiaru kary do 5 lat, obrońcy proszą o uniewinnienie Jerochina. Wyrok ogłoszony będzie 20-go lipca r. b.

DZIESIĄTA ROCZNICA ZAMORDOWANIA CARA MIKOŁAJA II. Prasa emigracji rosyjskiej donosi, że dziesiąta rocznica zamordowania cara Mikołaja II i członków jego rodziny dała we wszystkich ośrodkach skupienia emigracji rosyjskiej powód do obchodów pamiątkowych. W cerkwiach prawosławnych odprawiono liczne nabożeństwa żałobne. Większość pism emigracyjnych wydała z powodu tej rocznicy specjalne numery, w których postać Mikołaja II znalazła przeważnie przychylne traktowanie.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Izwiestja 11.VII. Z tygodnia (omawiają sprawę pokoju powszechnego).

Izwiestja 5.VII. Kampanja jesiennych zasiewów a zaopatrzenie wsi w narzędzia rolnicze. — Polityka partji a praktyka życia gospodarczego. — Państwu sowieckiemu potrzebni są czerwoni fachowcy. — 6.VII. Przemysł a wyższe uczelnie techniczne. — 7.VII. Międzynarodowy dzień spółdzielczy. — Zagadnienie uprzemysłowienia a zasadnicza reforma wyższych uczelni technicznych.

Prawda, 12.VII. Transport wodny a gospodarka narodowa. — Przygotowanie fachowców czerwonych. — 13.VII. Wyniki plenum C. K. — Nowy etap dyktatury faszystowskiej w Polsce. — Uchwała plenum C. K. sowieckiej partji komunistycznej o przygotowaniu fachowców czerwonych. — 14.VII. Skup zboża a zaniechanie stosowania nadzwyczajnych środków.

Wieczerniaja Moskwa, 10.VII. Wseobucz w Polsce.

Raboczaja Moskwa, 12.VII. Piłsudski tu — Piłsudski tam.

Zak. Gr. Prac. Dr., S. z. o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40